

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาระดับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูอำเภอหรือเสาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และเปรียบเทียบระดับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูจำแนกตามสถานภาพทั่วไปของครู ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการวางแผน และกำหนดกรอบการดำเนินงานของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น วิธีการดำเนินวิจัยได้นำเสนอเป็นขั้นตอนตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอหรือเสาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 547 คน จาก 40 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1, 2554)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอหรือเสาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 225 คน ซึ่งได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie, Robert V. and Morgan, Daryle W., 1970: 607-610) แล้วจึงสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนขนาดของโรงเรียน และใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก มีขั้นตอนการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่มดังนี้

1) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie, Robert V. and Morgan, Daryle W., 1970: 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 217 คน และคำนวณจากการเทียบบัญญัติไตรยางศ์ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างดังนี้

2) คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางซีและมอร์แกน ที่กำหนดไว้ว่า ประชากรจำนวน 500 คน ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 217 คน ประชากรจำนวน 550 คน ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 226 คน ถ้าประชากร จำนวน 547 คน การคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากช่วงประชากรจำนวน 550-500 มีประชากรเพิ่มขึ้น 50 คน กลุ่มตัวอย่าง 226-217 เพิ่มขึ้น 9 คน ถ้าช่วงประชากร 547-500 มีประชากรเพิ่มขึ้น 47 คน กลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้น $(9 \times 46) / 50$ เท่ากับ 8.46 คน หรือ 8 คน ดังนั้น ถ้ามีประชากรที่ใช้ในการวิจัย 547 คน ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ $217 + 8 = 225$ คน

3) สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำแนกประชากรออกเป็นกลุ่มตามขนาดของโรงเรียน ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่

4) แบ่งจำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้จำนวน 225 คน ตามจำนวนประชากรโดยใช้สัดส่วนของประชากรแต่ละกลุ่มเป็นตัวแบ่ง ได้ดังนี้

$$\text{กลุ่มตัวอย่างแบ่งตามขนาดของโรงเรียน} = \frac{\text{กลุ่มประชากร} \times \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

5) ใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) วิธีการจับสลาก โดยผู้วิจัยทำสลากจำนวนประชากรทุกโรงเรียนแต่ละกลุ่มลงในสลากแต่ละใบ แล้วจึงสุ่มหยิบสลากขึ้นทีละใบ ไม่ต้องใส่กลับเข้าไปอีกจนได้กลุ่มตัวอย่างครบตามที่กำหนดไว้ รายละเอียดดังนี้

ตาราง 1 จำนวนประชาและกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนขนาดเล็ก		
1 บ้านธรรมเจริญ	9	4
2 บ้านยาแลบะ	9	4
3 บ้านนาโอน	10	4
4 บ้านบลูกา	10	4
5 บ้านสะเนะ	9	4
6 บ้านดื้อแย	4	1
รวม	51	21

ตาราง 1 (ต่อ)

โรงเรียน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนขนาดกลาง		
7 บ้านสายน้ำทิพย์	12	5
8 บ้านबाट	11	5
9 บ้านรือเสาะ	11	5
10 บ้านบาง	13	6
11 บ้านกาโตะ	10	4
12 บ้านลามาเะ	12	5
13 บ้านลามาเะฮีเล	11	5
14 บ้านบริจ๊ะ	17	7
15 บ้านบือแรง	13	6
16 บ้านสาวอ	12	5
17 บ้านจือแร	14	6
18 บ้านบือเล็งใต้	10	4
19 ประชาพัฒนา	11	5
20 บ้านชือเลาะ	12	5
21 บ้านมือและห์	12	5
22 วัดราษฎร์โมสร	18	7
23 บ้านลือโะบะบุโละ	16	7
24 บ้านกูยิ	15	6
25 บ้านบาโงปุโละ	16	7
26 บ้านดือแยหะยิ	15	6
รวม	261	107

ตาราง 1 (ต่อ)

โรงเรียน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนขนาดใหญ่		
27 บ้านบลูกาฮิล	11	5
28 บ้านพนาทักษิณ	17	7
29 บ้านนาดา	13	5
30 บ้านสุเีะ	14	6
31 บ้านมะนังป็นยัง	15	6
32 บ้านละหาน	13	5
33 บ้านตายา	14	6
34 บ้านอินอ	8	4
35 ชุมชนสัมพันธ์บ้านลาโละ	13	5
36 บ้านภูกิตติ์ชื้อแร	25	10
37 บ้านชะบะ(อุปกรวิทยา)	26	11
38 บ้านชื้อลาแป	22	9
39 บ้านบาโงปะแต	21	9
40 บ้านสวนพลู	23	9
รวม	235	97
รวมประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	547	225

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูอำเภอหรือเสาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยกำหนดลักษณะของเครื่องมือในการวิจัยตามรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของครู ได้แก่ จำแนกตามเพศ ภูมิลำเนาเดิม วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของโรงเรียน แบบสอบถามลักษณะกำหนดให้เลือก (Forced choice)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นระดับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน ด้านความรู้สึกรับผิดชอบ ด้านความรู้สึกพึงพอใจ ด้านความมุ่งมั่นคงตลอดชีพ ด้านความรู้สึกประสบความสำเร็จ ด้านความรู้สึกในหน่วยงาน เป็นแบบสอบถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยใช้การกำหนดมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert's rating scale) ให้ค่าน้ำหนักโดยถือเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 103)

ระดับ 5 หมายถึง มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการแปลความหมายของความคิดเห็นระดับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูอำเภอหรือเสาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ของผู้ที่ตอบแบบสอบถามในการประเมินผล เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายจากคะแนนเฉลี่ย โดยใช้แบบอันตรภาคชั้น แบ่งผลคะแนนเฉลี่ยเป็น 5 ระดับไว้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.21-5.00 หมายถึง มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.41-4.20 หมายถึง มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.61-3.40 หมายถึง มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.81-2.60 หมายถึง มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ
น้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.80 หมายถึง มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ
น้อยที่สุด

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถามขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูอำเภอหรือเสาะ สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินการสร้าง
และหาคุณภาพเครื่องมือดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากหนังสือ แนวคิด ทฤษฎี บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขวัญและ
กำลังใจในการปฏิบัติงาน เป็นแนวทางนำมากำหนดโครงสร้างของข้อคำถาม
2. ร่างแบบสอบถามและสำนวนภาษาของข้อคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และ
ประโยชน์ของการวิจัย โดยเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ
3. นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อปรึกษาและพิจารณา
ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม
4. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่ตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ
ซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษา พิจารณาแบบสอบถาม จำนวน 5 ท่าน
(ภาคผนวก ก) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาค่า
ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540: 117)
โดยพิจารณาคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 0.5 ขึ้นไป ถือว่า
ข้อคำถามนั้นวัดได้สอดคล้องมีความเที่ยงตรงของเนื้อหา ผลปรากฏว่ารายข้อคำถามทั้งหมดมีค่า
ดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 แปลผลว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้
5. นำแบบสอบถามมาปรับแก้ภาษาและข้อความตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ เพื่อปรับปรุง
แก้ไขสื่อความหมายให้ชัดเจนสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง
6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอหรือเสาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู
เขต 1 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน
7. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่ได้รับคืนภายหลังการนำไปทดลองใช้ (Try Out) แบบสอบถามที่มี
ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

(Reliability) ด้วยวิธีวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1970 อ้างถึงใน ปรวิภัทร เชื้อนแก้ว, 2554) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 และค่าความเชื่อมั่นรายด้าน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้สึกรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงานเท่ากับ 0.99 ด้านความรู้สึกรับผิดชอบเท่ากับ 0.97 ด้านความรู้สึกรู้สึกพึงพอใจเท่ากับ 0.98 ด้านความรู้สึกรู้สึกมั่นคงปลอดภัยเท่ากับ 0.97 ด้านความรู้สึกรู้สึกประสบความสำเร็จเท่ากับ 0.80 และด้านความรู้สึกรู้สึกในหน่วยงานเท่ากับ 0.75

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้ ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์นำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูล ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เรียนผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้
2. ดำเนินการส่งหนังสือเสนอต่อผู้อำนวยการสถานศึกษาในอำเภอหรือสวเขาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 พร้อมส่งแบบสอบถามตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละสถานศึกษา และระบุส่งแบบสอบถามคืนไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
3. ผู้วิจัยประสานงานไปยังสถานศึกษาต่าง ๆ เพื่อให้ดำเนินการรวบรวม และส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัย
4. ผู้วิจัยติดต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เพื่อเข้ารับแบบสอบถามด้วยตนเอง และตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับคืน 225 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 หลังจากนั้นตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป มีรายละเอียดดังนี้
ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของครู ได้แก่ จำแนกตามเพศ ภูมิภาคเพิ่มเติม วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นระดับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูอำเภอหรือเสาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 วิเคราะห์ดังนี้

1) วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean: \bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

2) วิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นระดับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูอำเภอหรือเสาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 จำแนกตามภูมิภาคเพิ่มเติม และวุฒิการศึกษา ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระที่มีค่าย่อย 2 ค่า วิเคราะห์ค่าที (Independent-Samples t-test)

3) วิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นระดับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูอำเภอหรือเสาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระที่มีค่าย่อยมากกว่า 2 ค่า หาค่าเอฟ (F-test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) เพื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายกลุ่ม กรณีพบความแตกต่างเป็นรายกลุ่ม จะต้องวิเคราะห์และเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ LSD (Least Significant Difference) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2545 : 258)

5.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.2.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1) การหาประสิทธิภาพค่าความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของแบบสอบถาม (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540: 117)

หมายเหตุ : ความคิดเห็นของกรรมการผู้เชี่ยวชาญค่า IOC ≥ 0.5 ขึ้นไปแปลผลว่าใช้ได้

2) การวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's method)

5.2.2 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา เพื่ออธิบายผลการวิจัยเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของครูและความคิดเห็นระดับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูอำเภอหรือเสาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยใช้สถิติดังนี้

- 1) ค่าร้อยละ (Percentage)
- 2) การแจกแจงความถี่ (Frequency)
- 3) ค่าเฉลี่ย (Mean : \bar{X})
- 4) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

5.2.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ สถิติอ้างอิงเพื่ออธิบายผลการวิจัยการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระดับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูอำเภอหรือเสาะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และภูมิลำเนาเดิม โดยใช้สถิติดังนี้

- 1) การทดสอบที (Independent-Samples t-test)
- 2) หาค่าทดสอบเอฟ (F-test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)
- 3) เปรียบเทียบการทดสอบรายคู่ LSD

